

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0820U100015

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-02-2020

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Войтовська Алла Іванівна

2. Voytovska Alla Ivanivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 231

Назва наукової спеціальності: Соціальна робота. Соціальна робота

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 04-02-2020

Спеціальність за освітою: Соціальна педагогіка. Педагог вищої школи

Місце роботи здобувача: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Код за ЄДРПОУ: 02125639

Місцезнаходження: вул. Садова,2, м. Умань, Уманський р-н., Черкаська обл., 20300, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 74.053.001

Повне найменування юридичної особи: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Код за ЄДРПОУ: 02125639

Місцезнаходження: вул. Садова,2, м. Умань, Уманський р-н., Черкаська обл., 20300, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Код за ЄДРПОУ: 02125639

Місцезнаходження: вул. Садова,2, м. Умань, Уманський р-н., Черкаська обл., 20300, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 14.29.35, 04.61.11

Тема дисертації:

1. Гендерна соціалізація студентської молоді з особливими освітніми потребами в умовах ВНЗ
2. Gender socialization of student youth with special educational needs in institutions of higher education

Реферат:

1. У дисертації вперше розроблено, науково обґрунтовано, експериментально перевірено та впроваджено соціально-педагогічні умови формування гендерної соціалізації студентської молоді з особливими освітніми потребами в умовах ЗВО; визначено критерії, показники та рівні гендерної соціалізації студентської молоді з особливими освітніми потребами. Дістав подальшого розвитку аналіз нормативно-правового забезпечення (законодавчі акти України, Ради Європи, Організації Об'єднаних Націй) із питань соціального захисту, освіти, професійної реабілітації, охорони здоров'я, гендерної рівності осіб з особливими освітніми потребами, що є юридичним підґрунтям реалізації педагогічних умов соціальної інтеграції таких студентів. Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в можливості застосування його наукових положень і висновків підвищення якості професійної підготовки викладачів до роботи зі студентами та їхніми батьками в умовах інклюзивного навчання, а також у системі підвищення кваліфікації педагогічних кадрів. Розроблено

навчально-методичний посібник «Актуальні проблеми соціальної роботи з жінками», та тренінгову програму «Підготовка студентської молоді до сімейного життя». Розроблено та впроваджено навчальну дисципліну «Гендерна соціалізація». Теоретичні та експериментальні матеріали дослідження використано в лекційних курсах, практичних та семінарських заняттях із дисциплін напряму підготовки спеціальності «Соціальна робота» у навчальних закладах I–IV рівнів акредитації, для слухачів закладів післядипломної освіти. Результати дослідження впроваджено у роботу із студентами з особливими освітніми потребами в Центрі соціальної та освітньої інтеграції та інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму «Без бар'єрів» та гендерному центрі на факультеті соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Матеріали дослідження також прислужаться соціальним педагогами, соціальним працівникам, психологам, педагогам спецзакладів та батькам дітей з особливими освітніми потребами. Вивчення гендерного законодавства та нормативних документів в Україні стосовно доступу молоді з інвалідністю до здобуття вищої освіти показало, що доки Конституція та законодавство містять положення про потужне соціальне забезпечення жінок та осіб з інвалідністю, триватимуть очевидні патерналістські підходи у вигляді дискримінаційних правових положень і практик. Гендерну соціалізацію визначено як процес засвоєння людиною соціальної ролі, визначено для неї суспільством від народження, залежно від того, чоловіком або жінкою вона народилася. Гендерна соціалізація студентської молоді з особливими освітніми потребами є результатом багатоступеневого процесу засвоєння норм, правил поведінки, установок чоловічих і жіночих ролей, найбільш сприятливих для повноцінного функціонування молоді з нозологіями в умовах ЗВО. Встановлено критерії ефективності гендерної соціалізації студентської молоді з особливими освітніми потребами: особистісний – пов'язаний із змістовним наповненням особистого ціннісного й емоційного ставлення до гендерної тематики; інформаційний, що відображає сукупність теоретичних (наукових, суспільних, нормативних) знань і уявлень щодо гендерної проблематики, на основі яких формуються особистісні якості та суспільна й інтимна поведінка особистості; поведінковий, пов'язаний із специфікою поведінки особистості в процесі міжособистісного спілкування (публічного та приватного) в гендерному контексті. На основі визначених критеріїв та показників охарактеризовано рівні (високий, середній, низький) гендерної соціалізованості студентської молоді з особливими освітніми потребами в умовах ЗВО. На основі аналізу теоретичних основ досліджуваної проблеми, обґрунтовано такі соціально-педагогічні умови: створення гендерночутливого середовища університету, заснованого на ідеї гендерної рівності; мотивація викладачів та студентів до співпраці в інклюзивному середовищі у контексті гендерної соціалізації; залучення студентів з особливими освітніми потребами до гендерного простору позааудиторної роботи ЗВО.

2. Theoretical and experimental materials of the research were used at lectures, seminars and classes of those disciplines which are included in the training program on specialty “Social work” in educational institutions of I–IV levels of accreditation, and were discussed with students in institutions of postgraduate education. The results of the study were implemented in the work with students having special educational needs at Centre for Social and Educational Integration, Inclusive Rehabilitation and Social Tourism “Without Barriers” and Gender Centre of Social and Psychological Education Department in Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University. The research materials can also be valuable for social educators, social workers, psychologists, special education teachers and parents having children with special educational needs. The investigation of Ukraine’s gender legislation and the regulations on the access of young people with disabilities to higher education has shown that the Constitution and the legal system contain the acts on powerful social support for women and persons with disabilities, and consequently, there is the basis for obvious paternalistic approaches presented in discriminatory legal statements and practices. Gender socialization is defined as the process of assimilating a social role by a person when this role is assigned at birth by society, depending on a person’s gender. Gender socialization of student youth with special educational needs is the result of a multi-stage process of assimilation of norms, rules of behaviour, and attitudes to male and female roles, which are most favourable for the effective functioning of the youth with nosologies in institutions of higher education. The criteria for the effectiveness of gender socialization of students with special educational needs have been established. The individual criterion is related to the content of a person’s values-

based and emotional attitude to gender issues. The information criterion reflects the set of theoretical (scientific, social, normative) data and ideas on gender issues as they are the basis for individual traits, social and intimate behaviour to be formed. The behavioural criterion is connected with a person's specific behaviour during interpersonal communication (public and private) in a gender context. On the basis of the defined criteria and indicators, the levels (high, sufficient, low) of gender socialization of students with special educational needs in institutions of higher education have been characterized.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравченко Оксана Олексіївна

2. Kravchenko Oksana Oleksiivna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Слoзанська Ганна Іванівна

2. Slozanska Hanna Ivanivna

Кваліфікація: к. пед. н., 13.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Семигіна Тетяна Валеріївна

2. Semigina Tetyana Valeriivna

Кваліфікація: д. політ. н., 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Заболотна Оксана Адольфівна

2. Zabolotna Oksana Adolfivna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

